

KLP

Den følgende rapporten er en uavhengig gjennomgang av bedriftens klimaregnskap basert på det samlede energiforbruket knyttet til daglig drift av virksomheten. Klimaregnskapet viser en oversikt over CO₂-utslipp til virksomheten målt i CO₂-ekvivalenter, basert på innrapporterte data fra ulike interne og eksterne systemer.

Gjennom en slik analyse kan virksomheten enklere identifisere tiltak for å redusere energi- og ressursforbruket og dermed også redusere egne utslipp av klimagasser. Hensikten med energi- og klimaindikatorene i rapporten er å måle virksomhetens energi- og karbonintensitet i forhold til antall ansatte og verdiskapning, i tillegg til å synliggjøre bedriftens utslippsnivå i forhold til andre aktører.

Regnskapet er utviklet i henhold til den internasjonale standarden **Greenhouse Gas Protocol Initiative (GHG-protokollen)**, som er den mest anvendte standarden for måling av drivhusgasser. Metodikken er utviklet av World Resources Institute (WRI) og World Business Council for Sustainable Development (WBCSD). GHG-protokollen består av to regnskapsstandarder som forklarer hvordan man kan tallfeste og rapportere klimagassutslipp, og var i 2006 grunnlag for ISO-normen 14064-1. GHG-protokollen baserer sin klimarapportering på tre "scope" eller kategorier av utslipp og skiller mellom direkte og indirekte utslipp. Rapporteringen tar hensyn til følgende klimagasser: CO₂, CH₄ (metan), N₂O (lystgass), SF₆, HFK og PFK, og er omgjort til CO₂-ekvivalenter.

Det totale utslippet til virksomheten i 2009 er **973,2** tonn CO₂.

Oslo, 4. mars 2010

Per Otto Larsen
for CO2focus AS

Energi- og klimaregnskap

Kategori	Forbruk	Energiekv. (MWh) ¹	Utslipp (tonn CO ₂) ²	Prosentandel
Bensin	20 719 l	189,0	49,1	5 %
Diesel	24 417 l	224,1	60,7	6 %
Elbil	- kWh	-	-	0 %
Fyringsolje/-parafin	- l	-	-	0 %
Naturgass	- kg	-	-	0 %
Sum scope 1		413,2 MWh	109,8 tonn CO₂	11 %
Elektrisitet	3 614 583 kWh	3 614,6	357,8	37 %
Fjernvarme	2 337 500 kWh	2 337,5	209,6	22 %
Sum scope 2		5 952,1 MWh	567,4 tonn CO₂	58 %
Flyreiser	3 863 timer		292,1	30 %
Togreiser	- km	-	-	0 %
Restavfall	13 536 kg		3,9	0 %
Papir	37 200 kg		-	0 %
Glass	- kg		-	0 %
Metall	- kg		-	0 %
Plast	- kg		-	0 %
Våtorganisk avfall	- kg		-	0 %
Sum scope 3		- MWh	296,0 tonn CO₂	30 %
Totalt CO₂-utslipp fra KLP		6 365,3 MWh	973,2 tonn CO₂	100 %
<i>Elektrisitet til utleie</i>	<i>59 003 083 kWh</i>	<i>59 003,1</i>	<i>5 841,3</i>	<i>70 %</i>
<i>Fjernvarme til utleie</i>	<i>27 262 500 kWh</i>	<i>27 262,5</i>	<i>2 444,1</i>	<i>29 %</i>
<i>Fyringsolje til utleie</i>	<i>29 000 l</i>	<i>275,5</i>	<i>77,2</i>	<i>1 %</i>
<i>Sum scope 3 (utleie)</i>		<i>86 541,1 MWh</i>	<i>8 362,6 tonn CO₂</i>	<i>100 %</i>
Totalt CO₂-utslipp fra KLP inkl. utleie		92 906,3 MWh	9 335,8 tonn CO₂	

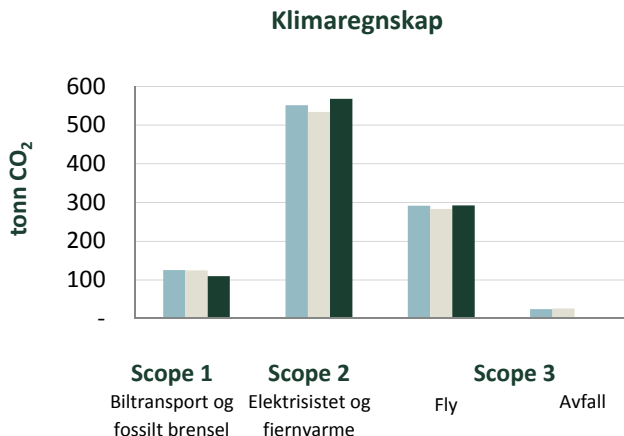
1) Energiekvivalenter er beregnet for organisasjonens kjernevirksomhet (scope 1 og 2) for å vise den årlige energiintensiteten til bedriftens daglige aktiviteter.

2) Energi og klimaindikatorer inkluderer ikke utslipp fra utleieeiendom.

Energi og klimaindikatorer

	2007	2008	2009	08/09
Totalt utslipp (tonnCO ₂):	991,7	966,7	973,2	0,7 %
Totalt energiforbruk scope 1 og 2 (MWh):	6 071,6	5 845,7	6 365,3	8,9 %
CO ₂ utslipp per ansatt (tonn CO ₂ /ansatt):	1,5	1,4	1,3	-7,3 %

Klimaregnskap

Rapportering i henhold til Greenhouse Gas Protocol

Scope 1: Direkte utslipp

Omfatter direkte utslipp fra kilder som eies eller kontrolleres av selskapet, herunder egne biler, kjøretøy, eller fra prosess, transport av ansatte.

Scope 2: Indirekte utslipp

Er utslipp knyttet til innkjøpt energi, hovedsakelig elektrisitet og eller fjernvarme.

Scope 3: Indirekte utslipp

Omfatter andre indirekte klimautslipp. Utslippene er et resultat av selskapets aktiviteter, men slippes ut fra kilder som ikke kontrolleres av selskapet.

Klimaregnskap (tonn CO₂)

Kategori	2007	2008	Noter	2009	08/09
Bensin	47,5	53,8	1	49,1	-9 %
Diesel	77,6	70,7	1	60,7	-14 %
Elbil	-	-		-	-
Fyringsolje/-parafin	-	-		-	-
Naturgass	-	-		-	-
Sum scope 1	125,1	124,4		109,8	-12 %
Elektrisitet	305,7	324,3	2	357,8	10 %
Fjernvarme	245,1	209,1	3	209,6	0 %
Sum scope 2	550,8	533,4		567,4	6 %
Flyreiser	291,4	283,0	4	292,1	3 %
Togreiser	-	-		-	-
Restavfall	24,4	25,8	5	3,9	-85 %
Papir	-	-	5	-	0 %
Glass	-	-		-	-
Metall	-	-		-	-
Plast	-	-		-	-
Våtorganisk avfall	-	-		-	-
Sum scope 3	315,8	308,8		296,0	-4 %
Totalt CO₂-utslipp fra KLP	991,7	966,6		973,2	1 %
<i>Elektrisitet til utleie</i>	<i>n.a.</i>	<i>5 809,4</i>		<i>5 841,3</i>	<i>1 %</i>
<i>Fjernvarme til utleie</i>	<i>n.a.</i>	<i>2 446,0</i>		<i>2 444,1</i>	<i>0 %</i>
<i>Fyringsolje til utleie</i>	<i>n.a.</i>	<i>446,5</i>	<i>6</i>	<i>77,2</i>	<i>-83 %</i>
<i>Sum scope 3 (utleie)</i>	<i>n.a.</i>	<i>8 702,0</i>		<i>8 362,6</i>	<i>-4 %</i>
<i>Totalt CO₂-utslipp fra KLP inkl. utleie</i>	<i>n.a.</i>	<i>9 668,6</i>		<i>9 335,8</i>	<i>-3 %</i>

Noter

1. Utslipp fra innrapportert drivstofforbruk fra firmabiler og kilometergodtgjørelse.
2. Innrapportert forbruk av elektrisitet ved kontorene på Paleet, i Bergen, Holberg Terrasse og Trondheim. Strømforbruk ved Paleet er beregnet ut fra KLPs andel av totalt forbruk. Det ble ikke rapportert strømforbruk fra Trondheim i 2008. Utslippsfaktor for strøm er justert i 2009 fra 0,106 kgCO₂/kWh til 0,099 kgCO₂/kWh, basert på nordisk produksjonsmiks fra 2004-2008 (Nordel).
3. Utslipp fra innrapportert forbruk av fjernvarme, basert på KLPs andel ved Paleet. For å beregne utslippsfaktor er det hentet inn informasjon om fjernvarmemiks fra henholdsvis Hafslund fjernvarme og Trondheim energiverk fjernvarme.
4. Utslipp beregnet og rapportert av reiseselskapet Berg-Hansen.
5. Utslipp fra energigjenvinning av restavfall og materialgjenvinning av papiravfall. Materialgjenvinning av papir gir i utgangspunktet en klimagevinst og bidrar derfor i denne sammenheng ikke til klimagassutslipp. Det ble i 2007 og 2008 estimert restavfall og papirforbruk. I 2009 ble det derimot rapportert restavfall fra Paleet og Bergen. Mengden er konservativt fordoblet for å inkludere resterende
6. Det var kun én eiendom som fortsatt brukte fyringsolje i 2009.

Kildehenvisning

- Scope 1 - Klimaindikatorer for drivstoff er hentet fra SFT og Energilink (Teknisk Ukeblad)
 - Kilder til energikonvertering av drivstoff er Energilink og NVE, NP, BP og Statoil Forskningscenter (2001-2008).
- Scope 2 - Klimaindikator for elektrisitet er beregnet fra nordisk produksjonsmiks. Kilde: Nordel og PointCarbon (04-08).
 - Klimaindikator for fjernvarme er beregnet ut fra energimiks rapportert fra fjernvarmeleverandør.
- Scope 3 - Klimaindikator for flyreiser er beregnet på bakgrunn av informasjon fra Lavutslippsutvalget og DEFRA.
 - Klimaindikator for varetransport og tog er hentet fra SINTEF, DEFRA, SSB, NSB, Väg- och transportforskningsinstitut.
 - Klimaindikatorer for håndtering av restavfall er hentet fra Grønn Byggallianse og for kildesortert avfall (energi- eller materialgjenvunnet) fra Avfall Norge. Avfallshåndtering som i utgangspunktet gir energi- eller materialutbytte, gis i klimaregnskapssammenheng intet ekstra klimafradrag, men settes som nullutslipp.